

Beeldhouwen met ruimte

In woonbladen en tv-programma's buitelen make-overs en tips over elkaar heen.

Het Amsterdamse ontwerpbureau VASD, interieur & architectuur, opereert met een totaal andere visie. Woonhuizen, monumenten, maar ook winkels, restaurants en dokterspraktijken transformeert VASD ingrijpend tot tijdloos moderne gebouwen waarin je je lekker voelt. "Een goede ruimte is voelbaar."

foto Lucy Buddelmeijer

Anne van Abkoude en Branko Vlamings bij de maquette van de Tolhuistuin

Er hangt een bruisende energie onder de hoge plafonds in het pand aan de Tweede Oosterparkstraat, waar Branko Vlamings en Anne van Abkoude zich buigen over gebouwen en hun binnenkant. Vanaf de eerste blik denken ze driedimensionaal, vanuit de functionaliteit van een gebouw, verhoudingen en vlakindelingen. Vlamings: "We willen iets maken dat je zelf niet hebt kunnen bedenken en dat een meerwaarde voor je heeft."

Fiat 500

"Je gaat uit van de ruimte. Maar vergis je niet: het aantal vierkante meters heeft niets te maken met ruimtelijkheid. Een kleine ruimte kun je veel groter doen lijken en omgekeerd", zegt Vlamings. In extreme gevallen wordt de binnenkant van een gebouw gesloopt, blijven alleen gevel en dak staan en verrijst een volledig nieuwe binnenkant. VASD puzzelt met maquettes, haalt er stukken uit en doet er andere in. "Het is een soort beeldhouwen met ruimte. Een maquette is voor ons niet in eerste instantie een presentatiemiddel", vertelt Vlamings. "Het helpt wel enorm, omdat je ziet wat je krijgt en dat is ook prettig voor de opdrachtgever. Driedimensionaal ontwerpen op de computer werkt hiervoor minder goed: daarmee kan ik van een Fiat 500 óók een grote auto maken. Met een voorlopig ontwerp kun je de mogelijkheden en kansen van een ruimte laten zien. Het moet iets zijn in de trant van: vernuftig maar simpel, had ik het maar bedacht."

Beiden studeerden af aan de Rietveld Academie. Interieurarchitect Vlamings (50) vertelt hoe daar, na omzwervingen via studies psychologie, medicijnen en een opleiding meubelmaken, zijn ogen voor kunst werden geopend. Van Abkoude (49) was altijd al bezig dingen te maken,

maar deed eerst een opleiding creatieve therapie voor ze ging schilderen aan de Rietveld. Vlamings: "Kunst en architectuur blijven inspireren. We lopen op een tentoonstelling en dan word je opeens gegrepen door iets. In kunst is alles mogelijk, het sluit niets uit."

Taupe

Ruim twintig jaar is Vlamings nu actief als interieurarchitect, waarin hij steeds vaker samenwerkte met Van Abkoude. Zij is gespecialiseerd in materialen, autonome kunst, grafisch werk, en, heel belangrijk, kleuren. "Anne heeft een geweldig kleur gevoel. Ze combineert bijvoorbeeld tertiaire kleuren, die er los van elkaar eigenlijk gewoon vies uitzien, maar bij elkaar geweldig werken." Van Abkoude: "We gebruiken veel grijzen, niet echt grijs, maar bijvoorbeeld taupe. En er zitten andere kleuren in, zodat je een schakering krijgt, een gelaagdheid. Bij wit gebruiken we meer witten naast elkaar, glanzende en dof, dan krijg je ook meer het tactiele erin." Hun ontwerpen vind je in particuliere woningen, winkels (Studio Bazar, Dungelmann), praktijkruimtes in de gezondheidszorg, horeca (Panama, Spanjer & Van Twist, VandeMarkt), monumenten en tentoonstellingen. Modern maar tijdloos, minimalistisch maar sympathiek. En vooral praktisch en van een ingenieuze eenvoud en rust.

Van Abkoude: "Een goede ruimte is voelbaar. We werken

sterk vanuit de vraag hoe je een gebouw binnenkomt. Wat zie je dan? Voelt het prettig? Dat is leuk om te doen. In een voormalige steenfabriek hebben we een bezoekerscentrum gemaakt bij een natuurgebied. We houden van best steere materialen, in dit geval een betonnen vloer, hele grote tafels van hout uit de omgeving. Maar ik heb er ook een heel dik vilten wandkleed van 5 x 12 meter voor om het

We zijn vormgevers, we werken in de beperking

raam ontworpen", vertelt ze. "Dat geeft een warm effect in een verder vrij strakke ruimte." Vlamings vult meteen aan: "Wat zo fantastisch is aan dat kleed: het zit vol kleuren die terug komen in de natuur die je door het raam ziet. Het versterkt de natuur in elk jaargetijde, heeft het beoogde akoestische effect en geeft sfeer. Eén ding moet altijd meerdere issues oplossen. Als je daarin slaagt, doe je het goed. Maar we zullen nooit een kleur aanbrengen als dat niet nodig is."

Maatwerk

Voor sommige projecten is veel budget beschikbaar, maar bij enorme oppervlakten is het budget per vierkante meter vaak laag. "In het ontwerp stadium

geven we daar dan nog meer aandacht aan. We ontwerpen ook de verlichting en meubilair, die op maat gemaakt worden. Wanden en meubilair krijgen zo samen vorm, in plaats van dat je eerst de ruimte ontwerpt en dan gaat shoppen. Het is vaak in de categorie: verzin een list. Met oog voor detail, eigen ontwerp en het juiste materiaalgebruik kun je kwaliteit leveren die niet per se duur hoeft te zijn."

VASD ontwerpt een totaalconcept, regelt vergunningen (bouwvergunningen, Welstand), overlegt met constructeurs, adviseurs ("bijvoorbeeld over akoestiek"), aannemers ("we controleren de bouw altijd zelf"), installateurs en meubelmakers die hun ontwerpen uitvoeren. En ze kiezen kunst voor de finishing touch.

"Ik vind mezelf geen kunstenaar", zegt Vlamings nuchter. "Wij zijn vormgevers, we werken in de beperking. Een kunstenaar werkt in vrijheid. Maar de beperking dwingt je tot inventiviteit. We zijn nooit op zoek naar de vorm om de vorm, maar naar de vorm om de oplossing. Functionaliteit en de werking van de bestaande ruimte zijn

uitgangspunt, maar zoekende naar een oplossing ontstaan nieuwe dingen, zoals bijvoorbeeld een vide."

Politiebureau

In Oost-Watergraafsmeer ontwierpen ze op 1000 vierkante meter in de voormalige kauwgomballenfabriek een kookparadijs voor Studio Bazar. Vlamings: "Bij zo'n winkel met ontelbare items in het assortiment is het aanbrengen van ordening en rust helemaal belangrijk." Aan de Schollenbrugstraat is Restaurant VandeMarkt van hun hand. De wandbeplating is multifunctioneel: een evenwichtige kleurencombinatie en akoestische demping dragen bij aan de sfeer.

Nu werkt VASD onder meer aan een paviljoen in de Tolhuistuin in Noord: op 4400 vierkante meter maken ze daar in de oude Shell-kantine een cultuurcentrum met een popzaal voor Paradiso, horeca, een hiphopschool en ruimte voor Mediamatic. Gevraagd naar gebouwen in ons stadsdeel waar ze graag hun tanden in zouden zetten, noemt Van Abkoude meteen het voormalige politiebureau aan de Linnaeusstraat. Vlamings: "Dat moet een open kwaliteit krijgen, naar buiten en naar achter, dat kan van alles worden."

Lot Lelieveld

www.vasd.nl
Tweede Oosterparkstraat 267
663 67 84